

ปัญหาเด็กยากจนในญี่ปุ่น

พรทิพย์ วาคาบายาชิ*
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องปัญหาเด็กยากจนในญี่ปุ่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาและสถานการณ์ของเด็กยากจนในญี่ปุ่นปัจจุบัน รวมถึงวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นและมาตรการการแก้ไขปัญหาในส่วนของการดำเนินการวิจัยนั้นใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research)

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุหลักของความยากจนที่พบในเด็กสืบเนื่องมาจากความยากจนของพ่อแม่ ชนชั้นคนจนมีเพิ่มขึ้นตามความแตกต่างทางชนชั้นในสังคมที่มีมากขึ้นๆ ในปัจจุบัน และชนชั้นคนจนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่ทำงานแบบไม่ประจำ นอกจากนี้แล้วยังพบว่าครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้เลี้ยงดูลูกคนเดียวมีอัตราความยากจนของเด็กที่สูงอย่างเห็นได้ชัด

ความยากจนในวัยเด็กยังส่งผลกระทบไปถึงตัวเด็กในอีกหลายๆ ด้าน เช่น ความสามารถด้านการเรียน พบว่าเด็กที่ยากจนมีความสามารถด้านการเรียนต่ำลง และความยากจนยังเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบเด็กที่ไม่สามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลได้เนื่องจากพ่อแม่ค้างชำระค่าประกันสุขภาพ

ในส่วนมาตรการการแก้ไขปัญหาที่รัฐบาลญี่ปุ่นมีมาตรการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของการจัดสรรเงินช่วยเหลืออยู่หลายด้าน เช่น เงินอุดหนุนค่าเลี้ยงดูบุตร เงินอุดหนุนด้านการศึกษา แต่กลับพบว่า ญี่ปุ่นมีการจ่ายเงินอุดหนุนอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่าญี่ปุ่นเป็นประเทศเดียวที่มีอัตราความยากจนเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับเงินจัดสรรจากทางรัฐบาลแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับ 11 ประเทศใน OECD

เด็กซึ่งถือเป็นอนาคตและเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ กำลังเผชิญกับปัญหาความยากจนที่มีเพิ่มมากขึ้นๆ เช่นนี้ถือว่าเป็นปัญหาใหญ่มากทีเดียวสำหรับญี่ปุ่นซึ่งเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและเด็กเกิดน้อย

คำ

สำคัญ

เด็กยากจน, ญี่ปุ่น, องค์กร
เพื่อความร่วมมือทาง
เศรษฐกิจและการพัฒนา

* อาจารย์พรทิพย์ วาคาบายาชิ, ที่อยู่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถนนรามคำแหง แขวงบางกะปิ เขตห้วยหมาก กรุงเทพมหานคร 10240, อีเมล: a.tsugumi@gmail.com

The Problems of Child Poverty in Japan

Porntip Wakabayashi*
Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

Abstract

This study aims to study the problems and situation of child poverty in Japan at the present time, and to analyze their impact and to devise measures to solve these problems. Documentary research was the means employed to collect the data.

According to the study, the main factor of child poverty was the poverty of the parents. At present the number of poor people has been increasing because of the increasing differences in social classes in Japan. Most of the poor people do not have permanent jobs, and some have only a part-time job. Additionally, it is clearly evident that the high rate of child poverty mostly occurs in the family of a single mother.

Poverty affects the children in many ways. Most poor children have low competence in studying and almost no opportunity to pursue higher education. Moreover, poor children do not receive medical services because their parents cannot pay for health insurance. In order to solve these problems, the Japanese government has taken steps to provide help by allocating funds in many ways, for example with child subsidies and education subsidies. However, compared to other developed countries, it was found that Japan has paid subsidies at very low levels. Moreover, compared to the eleven other countries in the OECD, Japan is the only country where the rate of poverty has increased despite the allocation of money.

Japan's major problem is that children, who are the future of the country, are facing problems of poverty, and this problem is exacerbated by the fact that Japan has entered the era of the aged society, and the birth rate is low.

Key words

Child poverty, Japan, OECD

* Lecturer Porntip Wakabayashi, Address: Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Ramkhamhaeng Road, Bangkok 10240, e-mail: a.tsugumi@gmail.com

1. บทนำ

คงยากที่จะเชื่อกันว่าญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับ 3 ของโลกในปัจจุบันมีอัตราการความยากจนของประชากรเด็กที่สูงมากและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ ยังมีคนญี่ปุ่นอีกไม่น้อยที่คิดว่าประเทศของตนเองมีความเท่าเทียมกัน มีประชากรที่อยู่ในชนชั้นกลางมากถึง 100 ล้านคน และเป็นประเทศที่ห่างไกลจากคำว่ายากจน แต่จากประกาศของกระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ ในปี 2009 พบอัตราการความยากจนของเด็กสูงถึง 15.7% ซึ่งหมายความว่าเด็ก 1 ใน 6 คนที่ตกอยู่ในสภาพยากจนและคาดว่าในจำนวนนั้นอาจมีถึง 3 ล้าน 3 แสนคน นอกจากนั้นแล้วจากประกาศขององค์กรยูนิเซฟในปี 2012 เรื่องอัตราการความยากจนของเด็กเมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติประเทศ พบว่าญี่ปุ่นมีอัตราการความยากจนของเด็กสูงเป็นอันดับที่ 9 จาก 35 ประเทศใน OECD¹ อัตราความยากจนของเด็กญี่ปุ่นที่มีสูงชันนั้นไม่ใช่เพิ่งเริ่มเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ แต่มีมาตั้งแต่ปี 1985 ที่พบว่าอัตราการความยากจนของเด็กว่ามีถึง 10.9% หรือในประชากรเด็ก 10 คนจะมีเด็ก 1 คนที่ประสบปัญหายากจน

ญี่ปุ่นเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจซึ่งมี GDP เป็นอันดับสามของโลก แต่กลับเป็นประเทศที่มีอัตราของเด็กยากจนสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นที่ทราบกันดีว่าญี่ปุ่นกำลังเผชิญปัญหาสังคมผู้สูงอายุมากและมีอัตราเด็กเกิดน้อยในปัจจุบัน จำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อนั้นแล้วรัฐบาลจึงมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับระบบประกันสังคมเพิ่มมากขึ้นตาม

ไปด้วย และแหล่งที่มาของงบประมาณนั้นส่วนใหญ่แล้วมาจากการเก็บภาษีจากคนหนุ่มสาววัยทำงาน แต่คนหนุ่มสาวที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศนั้น หากว่าในวัยเด็กไม่ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศเท่าที่ควร คงไม่อาจเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยแบกรับอนาคตของประเทศได้ การไม่ให้ความสำคัญกับเด็กเหล่านั้นเท่ากับเป็นการทำร้ายประเทศ ซึ่งในความเป็นจริงรัฐบาลญี่ปุ่นก็ไม่ได้ปล่อยปละละเลยกับปัญหานี้ แต่อัตราความยากจนในเด็กกลับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การศึกษาเรื่องปัญหาเด็กยากจนในญี่ปุ่นนี้มุ่งศึกษาถึงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้น รวมทั้งมาตรการของรัฐบาลญี่ปุ่นในการรับมือกับปัญหา

2. คำจำกัดความของคำว่า “ความยากจน”

กล่าวกันว่าคำจำกัดความของคำว่า “ความยากจน” คือ “มาตรฐานการดำรงชีพที่ไม่อาจยอมรับได้” สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดอัตราการความยากจนนั้นในส่วนของ OECD ใช้เกณฑ์รายได้ขั้นต่ำต่อปีของครัวเรือน (หักภาษีและเงินประกันสังคมรวมบวกเงินบำนาญยังชีพหลังเกษียณ และเงินช่วยเหลือจากภาครัฐ เป็นต้น) ซึ่งเกณฑ์รายได้ขั้นต่ำต่อปีของปี 2004 ที่ใช้วัดระดับความยากจน คือ 1,270,000 เยนต่อ 1 คน ในครัวเรือน 1,800,000 เยนต่อ 2 คน ในครัวเรือน 2,540,000 เยนต่อ 4 คน ในครัวเรือน หากต่ำกว่านั้นถือว่าเข้าข่ายชนชั้นยากจน (Abe, 2008, p. 48)

¹ OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

3. สาเหตุของความยากจน

สาเหตุใหญ่ของเด็กที่ยากจนนั้นมาจาก ความยากจนของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง แน่นอนว่า ในส่วนของเด็กที่ไม่มีผู้ปกครองซึ่งเติบโตในสถาน รัับเลี้ยงเด็กล้วนแล้วแต่เป็นเด็กกลุ่มที่ยากจนมาก ที่สุด แต่สำหรับในบทความนี้ขอศึกษาเกี่ยวกับเด็ก ยากจนที่เกิดและเติบโตในครอบครัวที่มีพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองให้การดูแล

ความยากจนเกิดจากสาเหตุปัจจัยหลาย อย่าง แต่ที่เห็นได้อย่างเด่นชัดคือ เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เช่น การ สูญเสียนงานอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจตกต่ำหรือ โดรนเล็กจ้าว เงื่อนไขในการจ้างงานแย่ง รายได้ที่ ลดลง เป็นต้น นอกจากนั้นยังพบสาเหตุอื่นๆ อย่างเช่น การเพิ่มขึ้นของค่าครองชีพ ค่าใช้จ่ายใน การเลี้ยงดูบุตร การที่ต้องออกจากงานเนื่องจาก เจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุแล้วต้องแบกรับค่า รักษาพยาบาลจำนวนมาก หรือมีสาเหตุมาจาก เหตุจำเป็นส่วนบุคคล เช่น ติดสุราหรือการพนัน โดรนหลงกลวงทำให้ต้องเสียทรัพย์ ไปค้าประกันให้

กับบุคคลอื่น หรือเป็นหนี้บัตรเครดิตจำนวนมาก เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นสาเหตุหนึ่ง ที่ เชื่อมโยงให้เกิดความยากจน ความยากลำบากใน การดำเนินชีวิต (Iwata, 2007, pp. 138-139)

4. เด็กยากจนในญี่ปุ่น

4.1) อัตราส่วนของเด็กที่ยากจนในญี่ปุ่น

กลุ่มประชากรที่มีสัดส่วนของความ ยากจนมากในญี่ปุ่น ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งมี สัดส่วน 20 - 21% หรือกล่าวได้ว่า ในผู้สูงอายุ 5 คน จะมีคนที่ยากจน 1 คน ส่วนกลุ่มวัย กลางคนถือว่ามีอัตราความยากจนต่ำสุดคือ ประมาณ 11 - 13% ในส่วนอัตราความยากจน ของกลุ่มประชากรที่เป็นเด็กนั้นพบว่า ในปี 2003 มีถึง 13.7% ต่อมาในปี 2006 เพิ่มขึ้นเป็น 14.2% และ 15.7% ในปี 2009 ตามลำดับ ซึ่งในระยะเวลา เพียง 3 ปี จากปี 2006 ถึงปี 2009 มีเด็กที่ยากจน เพิ่มขึ้นถึง 230,000 คน หรือประมาณ 1 ใน 6 ของ เด็กทั้งประเทศที่ตกอยู่ในสภาพยากจน

ตารางที่ 1 อัตราส่วนความยากจนในประเทศกับอัตราส่วนเด็กที่ยากจนในญี่ปุ่น (ปี 1985 – 2009)

ปี ค.ศ. ที่ทำการสำรวจ	1985	1988	1991	1994	1997	2000	2003	2006	2009
อัตราส่วนความยากจนในประเทศ	12.0%	13.2%	13.5%	13.7%	14.6%	15.3%	14.9%	15.7%	16.0%
อัตราส่วนเด็กที่ยากจนในประเทศ	10.9%	12.9%	12.8%	12.1%	13.4%	14.5%	13.7%	14.2%	15.7%

ที่มา: กระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการ ปี 2009

นอกจากนั้นแล้วจากประกาศขององค์กรยูนิเซฟในปี 2012 เรื่องอัตราส่วนของเด็กที่ยากจนเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ พบว่า ญี่ปุ่นมีอัตราความยากจนของเด็กสูงเป็นอันดับที่ 9 จาก 35 ประเทศที่พัฒนาแล้วใน OECD ดังจะเห็นได้จากในตารางที่ 2 ในบรรดาประเทศที่พัฒนาแล้ว 35 ประเทศ โรมาเนียเป็นประเทศที่

มีอัตราส่วนของเด็กยากจนมากที่สุดอยู่ที่ 25.5% รองลงมาคือ สหรัฐอเมริกา 23.1% ส่วนญี่ปุ่นนั้นมีอัตราส่วนของเด็กที่ยากจนประมาณ 15% อยู่เป็นอันดับที่ 9 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ในจำนวนเด็กประมาณ 20 ล้านคนทั่วประเทศญี่ปุ่น มีเด็กประมาณ 3,050,000 คน ที่เติบโตอยู่ในครอบครัวที่ยากจน

ตารางที่ 2 อัตราส่วนของเด็กที่ยากจน (เปรียบเทียบ 35 ประเทศใน OECD) (ปี 2012)

อันดับที่	ประเทศ		อันดับที่	ประเทศ	
1	โรมาเนีย	25.5%	19	ฮังการี	10.3%
2	สหรัฐอเมริกา	23.1%	20	เบลเยียม	10.2%
3	ลัตเวีย	18.8%	21	มอลตา	8.9%
4	บัลแกเรีย	17.8%	22	ฝรั่งเศส	8.8%
5	สเปน	17.1%	23	เยอรมัน	8.5%
6	กรีซ	16.0%	24	ไอร์แลนด์	8.4%
7	อิตาลี	15.9%	25	สวิตเซอร์แลนด์	8.1%
8	ลิทัวเนีย	15.4%	26	เชก	7.4%
9	ญี่ปุ่น	14.9%	27	ออสเตรีย	7.3%
10	โปรตุเกส	14.7%	28	สวีเดน	7.3%
11	โปแลนด์	14.5%	29	เดนมาร์ก	6.5%
12	แคนาดา	13.3%	30	สโลวีเนีย	6.3%
13	ลักเซมเบิร์ก	12.3%	31	นอร์เวย์	6.1%
14	อังกฤษ	12.1%	32	เนเธอร์แลนด์	6.1%
15	เอสโตเนีย	11.9%	33	ไซปรัส	6.1%
16	นิวซีแลนด์	11.7%	34	ฟินแลนด์	5.3%
17	สโลวาเกีย	11.2%	35	ไอซ์แลนด์	4.7%
18	ออสเตรเลีย	10.9%			

ที่มา: Report Card 10, Measuring child poverty

4.2) ลักษณะโครงสร้างของครอบครัว และ อาชีพการงานของพ่อแม่ของเด็กที่ยากจน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหายากจนได้ง่ายนั้นเป็นเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้เลี้ยงดูลูกเพียงคนเดียว ดังจะเห็นได้จากผลสำรวจเรื่องพื้นฐานการดำเนินชีวิตของประชาชนในปี 2004 (ตารางที่ 3) ในเรื่องโครงสร้างของครอบครัวญี่ปุ่นที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี พบว่าประมาณ 63% มีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก รองลงมาคือครอบครัวที่มีคน 3 รุ่นอาศัยอยู่ด้วยกัน มีประมาณ 29% หรือคิดเป็นประมาณ 1 ใน 3 ของครอบครัวทั้งหมด ส่วนอีกประมาณ 4% เป็นครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้เลี้ยงลูกคนเดียว และเป็นครอบครัวที่มีพ่อเป็นผู้เลี้ยงลูกคนเดียวอยู่ 0.6% ส่วนอีกประมาณ

3% กว่าที่เหลือมีลักษณะเป็นครอบครัวแบบอื่นๆ และเมื่อพิจารณาอัตราส่วนความยากจนโดยแยกตามประเภทของครอบครัวแล้ว พบว่าครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อ แม่ และลูกกับครอบครัวที่มีคน 3 รุ่นอาศัยอยู่ด้วยกันมีอัตราส่วนของเด็กที่ยากจนจำนวนเท่ากันคือ 11% ส่วนครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้เลี้ยงดูลูกเพียงคนเดียวนั้นมีเพียงแค่ประมาณ 4% ซึ่งถือว่าต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ² แต่กลับมีอัตราส่วนของเด็กที่ยากจนสูงมากอย่างเห็นได้ชัดจนถึง 66% แสดงให้เห็นว่าเด็กที่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้เลี้ยงลูกคนเดียวเกินกว่าครึ่งตกอยู่ในสภาพยากจน นอกจากนั้นยังพบว่าแม่ที่เลี้ยงลูกคนเดียวกว่า 85% ทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตัวเอง และมี 1 ใน 5 คนที่อยู่ในสภาพทำงาน 2 แห่งควบคู่กันไป (Abe, 2008, pp. 55-56)

ตารางที่ 3 อัตราส่วนโครงสร้างของครอบครัวญี่ปุ่นและอัตราส่วนเด็กที่ยากจน (ปี 2004)

	อัตราส่วนโครงสร้าง ของครอบครัวญี่ปุ่น	อัตราส่วน เด็กที่ยากจน
ครอบครัวเดี่ยวที่มีเฉพาะพ่อ แม่ และลูก	63.2%	11%
ครอบครัวที่มีคน 3 รุ่นอาศัยอยู่ด้วยกัน	28.5%	11%
ครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้เลี้ยงลูกคนเดียว	4.1%	66%
ครอบครัวที่มีพ่อเป็นผู้เลี้ยงลูกคนเดียว	0.6%	19%
ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุเป็นผู้เลี้ยงดู	0.1%	---
ครอบครัวแบบอื่นๆ	3.4%	29%

ที่มา: Abe, 2008, p. 56

² สหรัฐอเมริกามีอัตราส่วนของครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้เลี้ยงลูกคนเดียว 15% อังกฤษ 19% เยอรมัน 9%

ต่อไปเมื่อพิจารณาถึงอาชีพการงานของพ่อแม่ของเด็กที่อยู่ในฐานะยากจนแล้วพบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่ทำงานเป็นแรงงานแบบประจำในธุรกิจขนาดใหญ่มีอัตราความยากจนของเด็กอยู่ที่ 6% ในขณะที่เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่ทำงานเป็นแรงงานแบบประจำในธุรกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม (ธุรกิจที่มีจำนวนพนักงานไม่เกิน 30 คน) นั้นมีอัตราความยากจนเพิ่มขึ้นไปถึง 3 เท่าคือ 19% ยิ่งไปกว่านั้นในส่วนของเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่ทำงานเป็นแรงงานแบบสัญญาหรือแรงงานแบบไม่ประจำมีอัตราความยากจนสูงถึง 29% (Abe, 2008, p. 68)

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เข้าใจได้ว่าเด็กที่ตกอยู่ในสภาพยากจนส่วนใหญ่แล้วเติบโตอยู่ในครอบครัวที่มีแม่เป็นผู้เลี้ยงดูคนเดียว รวมถึงครอบครัวที่พ่อแม่ประกอบอาชีพและมีรายได้ที่ไม่มั่นคง

5. ผลกระทบที่มีต่อเด็ก

จากการศึกษาพบว่าความยากจนในวัยเด็กยังส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมไปถึงตัวเด็กในหลายๆ ด้านด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น

5.1) ผลกระทบทางการศึกษา

ในทางการศึกษาพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กยากจนหลายอย่าง โดยเห็นได้จากผลการสำรวจที่กระทรวงศึกษาธิการเรื่องการยื่นเรื่องขอลดหรือยกเว้นค่าเล่าเรียนของเด็กชั้นมัธยมปลายในโรงเรียนรัฐบาลในปี 2008 พบว่า มีนักเรียนชั้นมัธยมปลายของโรงเรียนรัฐบาลที่ยื่นเรื่องขอลดหรือยกเว้นค่าเล่าเรียนด้วยเหตุจำเป็นทางเศรษฐกิจของพ่อแม่เพิ่มขึ้นไปถึง 230,620 คน ซึ่งถือว่าเป็นการเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 3 เท่าของปี 1996 ซึ่งเป็นปีที่ได้

เริ่มทำการสำรวจ (Ōsawa, 2010, p. 95) นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ขอความช่วยเหลือด้านการศึกษายังเช่น อุปกรณ์การเรียนหรือค่าอาหารกลางวัน ซึ่งองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือครอบครัวของเด็กชั้นประถมและมัธยมต้นที่ประสบความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยที่ในปี 2007 มีถึง 1,420,000 คน และอัตราการจ่ายเงินช่วยเหลือก็เพิ่มขึ้นจากปี 1998 เป็น 13.7% หรือเกือบ 2 เท่า (Utsunomiya & Yuasa, 2009, p. 26)

นอกจากนั้นแล้วยังพบว่าพ่อแม่ที่มีรายได้สำหรับใช้จ่ายค่าเลี้ยงดูบุตรได้น้อย จะส่งผลต่อโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ของตัวเด็ก เช่น การเรียนพิเศษหรือการเรียนเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากด้านวิชาการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับเด็ก เช่น การเรียนกีฬาหรือดนตรี เป็นต้น รวมถึงโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของเด็กด้วย

นอกจากนั้นจากผลการสำรวจเรื่องอัตราส่วนระดับการศึกษาของบิดาที่เชื่อมโยงกับระดับการศึกษาของเด็กในปี 2006 พบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดาที่มีรายได้ต่ำมีเกณฑ์ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับบิดามารดาที่มีรายได้สูง และยังส่งผลกระทบไปถึงระดับการศึกษาของบุตรด้วย ดังจะเห็นได้จากในตารางที่ 4 จะเห็นว่าบุตรของบิดาที่จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยจะสามารถศึกษาจนจบระดับมหาวิทยาลัยได้ถึง 66% ในขณะที่บุตรของบิดาที่จบการศึกษาเพียงระดับมัธยมต้นจะจบการศึกษาระดับมัธยมต้นเช่นเดียวกับบิดา 31% จบการศึกษาระดับมัธยมปลายถึง 55% และมีเพียงแค่ 14% ที่สามารถศึกษาจนจบระดับมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 อัตราส่วนระดับการศึกษาของบิดาที่เชื่อมโยงกับระดับการศึกษาของเด็ก

	บุตรสำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมต้น	บุตรสำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมปลาย	บุตรสำเร็จการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย
บิดาสำเร็จการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย	4%	30%	66%
บิดาสำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมปลาย	8%	53%	39%
บิดาสำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมต้น	31%	55%	14%

ที่มา: Abe, 2008, p. 56

ในส่วนของเรื่องผลการเรียนนั้น อาจจะกล่าวได้ว่าความยากจนส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลการเรียนของเด็ก แต่จากผลสำรวจของมหาวิทยาลัยโอซะโนมิสึ ในปี 2003 (ตารางที่ 5) เปรียบเทียบเรื่องรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนกับค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาเลขคณิตของนักเรียนชั้นประถม

ศึกษาปีที่ 6 ที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวง แสดงให้เห็นว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 3,000,000 เยนต่อปี ได้คะแนนวิชาเลขคณิตเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มากเพียงแค่ 31.6% และจากตารางยังเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามรายได้ที่มากขึ้นของครอบครัวด้วย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ชั้น ป.6 แบ่งตามรายได้เฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน (ปี 2003)

รายได้เฉลี่ยต่อปีของครัวเรือน (เยน)	ค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ชั้น ป.6
ตั้งแต่ 2,000,000 ขึ้นไป	31.6%
ตั้งแต่ 3,000,000 ขึ้นไป	42.1%
ตั้งแต่ 4,000,000 ขึ้นไป	45.5%
ตั้งแต่ 5,000,000 ขึ้นไป	43.9%
ตั้งแต่ 7,000,000 ขึ้นไป	47.2%
ตั้งแต่ 9,000,000 ขึ้นไป	59.4%
ตั้งแต่ 10,000,000 ขึ้นไป	65.0%
ตั้งแต่ 12,000,000 ขึ้นไป	68.4%

ที่มา: Yamano, 2008, p. 96

นอกจากนั้นแล้วจากการสำรวจผลการสอบวัดผลการศึกษาในระดับทั่วประเทศที่จัดขึ้นในปี 2008 เรื่องอัตราส่วนการตอบคำถามถูกของเด็กชั้นประถมปีที่ 6 กับรายได้ของผู้ปกครอง พบว่าเด็กชั้นประถมปีที่ 6 มีอัตราการตอบคำถามถูกเพิ่มมากขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มขึ้นของผู้ปกครอง นอกจากนี้แล้วความยากจนยังส่งผลให้ความตั้งใจและมุ่งมั่นในการเรียนของเด็กลดลงอีกด้วย (Aoto, n.d., p. 6)

5.2) ผลกระทบทางด้านสุขภาพ

ในเรื่องของสุขภาพพบว่าเด็กยากจนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้รับการรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย จากการสำรวจในเรื่องสุขภาพของเด็กในปี 2008 ของกระทรวงสาธารณสุข แรงงาน และสวัสดิการพบว่าเด็กตั้งแต่ชั้นมัธยมต้นลงไปทั่วประเทศซึ่งอยู่ในสภาพไม่มีประกันสุขภาพเนื่องจากพ่อแม่ค้างชำระค่าประกันสุขภาพให้กับรัฐมีถึงประมาณ 33,000 คน ส่งผลให้เด็กในกลุ่มนี้ไม่สามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลได้ (Ōsawa, 2010, p. 95)

นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านโภชนาการในเด็กกลุ่มที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้น้อย เนื่องจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองจำเป็นต้องทำงานล่วงเวลาในตอนเย็น หรือทำงานในวันเสาร์อาทิตย์เพื่อหารายได้เสริมมาจุนเจือครอบครัวทำให้กลับบ้านดึกไม่มีเวลาในการเตรียมอาหารที่มีประโยชน์ทางโภชนาการเท่าที่ควร และพบว่ามีเด็กในกลุ่มนี้ไม่น้อยที่มาโรงเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้าหรือมีเด็กที่นำอาหารกลางวันของโรงเรียนกลับไปเป็นอาหารมื้อเย็น ส่งผลให้มีเด็กที่ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอและมีปัญหาด้านสุขภาพมากเมื่อเทียบกับเด็กปกติทั่วไปในวัยเดียวกัน (Kobayashi, 2009, p. 91)

5.3) ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในโรงเรียน

สภาพความไม่เท่าเทียมกันของเด็ก เช่น เสื้อผ้าที่เก่า ขาด สกปรก อุปกรณ์การเรียนไม่ครบ หรือการไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนร่วมกับเด็กคนอื่น ๆ ได้ เป็นต้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในโรงเรียนของเด็ก และส่งผลให้เด็กกลุ่มนี้ไม่มีเพื่อน ถูกล้อเลียนหรือกลั่นแกล้ง นอกจากนี้จากการศึกษา ยังพบว่าเด็กเก็บตัวไม่ไปโรงเรียน หรือต้องออกจากโรงเรียนกลางคันในกลุ่มเด็กยากจนเพิ่มมากขึ้น (Kobayashi, 2009, p. 90)

5.4) ผลกระทบทางด้านครอบครัว

พบกรณีที่เด็กถูกทำร้ายหรือโดนทารุณกรรมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากพ่อแม่มีความเครียดจากเรื่องงานและสภาพเศรษฐกิจ จากผลการสำรวจสถานรับให้คำปรึกษาปัญหาเด็ก 11 แห่งในเขตโตเกียวของกรมสุขภาพ และสวัสดิการของกรุงโตเกียวในปี 2003 พบว่าเด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกทารุณกรรมจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองสูงกว่าเด็กทั่วไป โดยเมื่อพิจารณาจากสภาพทางครอบครัวของเด็กที่ถูกทารุณกรรมในตารางที่ 6 พบว่าเด็กที่ถูกทารุณกรรมอยู่ในครอบครัวที่พ่อหรือแม่เป็นผู้เลี้ยงดูลูกคนเดียวและครอบครัวที่มีความลำบากเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจสูงถึง 31.8% และ 30.8% ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาถึงเหตุปัจจัยที่รองลงมาของสภาพครอบครัวของเด็กที่ถูกทารุณกรรมพบว่าต่างมีสาเหตุมาจากความลำบากเนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 6 สภาพทางครอบครัวของเด็กที่ถูกทารุณกรรม

สภาพทางครอบครัว		เหตุปัจจัยที่รองลงมา 3 ปัจจัย		
		①	②	③
1. ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เลี้ยงลูกคนเดียว	460 เรื่อง (31.8%)	ลำบากเนื่องจาก สภาวะเศรษฐกิจ	โดดเดี่ยว	การงานอาชีพ ไม่มั่นคง
2. ลำบากเนื่องจาก สภาวะเศรษฐกิจ	446 เรื่อง (30.8%)	ครอบครัวที่มีพ่อ หรือแม่คนเดียว	โดดเดี่ยว	การงานอาชีพ ไม่มั่นคง
3. โดดเดี่ยว	341 เรื่อง (23.6%)	ลำบากเนื่องจาก สภาวะเศรษฐกิจ	ครอบครัวที่มีพ่อ หรือแม่เลี้ยงลูก คนเดียว	การงานอาชีพ ไม่มั่นคง
4. ความสัมพันธ์ระหว่าง สามีภรรยาไม่ราบรื่น	295 เรื่อง (20.4%)	ลำบากเนื่องจาก สภาวะเศรษฐกิจ	โดดเดี่ยว	เหนื่อยล้าจาก การเลี้ยงบุตร
5. เหนื่อยล้าจากการ เลี้ยงบุตร	261 เรื่อง (18.0%)	ลำบากเนื่องจาก สภาวะเศรษฐกิจ	ครอบครัวที่มีพ่อ หรือแม่คนเดียว	โดดเดี่ยว

ที่มา: Yamano, 2008, p. 107

นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่เชื่อมโยงมาจากสาเหตุของความยากจน เช่น ปัญหาการกระทำผิดกฎหมายจากการสำรวจเยาวชนผู้ถูกต้องขังใหม่จำนวน 5,248 คน ในสถานต้องขังเด็กและเยาวชนของกระทรวงยุติธรรมในปี 2004 พบว่าเป็นเด็กหรือเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่ยากจนถึง 27.4% และยังพบว่ายิ่งเป็นความผิดร้ายแรงมากเท่าไรส่วนใหญ่แล้วจะเกี่ยวข้องกับเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน (Abe, 2008, p. 14)

6. มาตรการการแก้ไขปัญหของรัฐบาล

ในขณะที่อัตราความยากจนของทั้งประเทศ รวมถึงอัตราส่วนของเด็กยากจนในญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วขึ้นนั้น รัฐบาลมีมาตรการอย่างไรต่อปัญหานี้

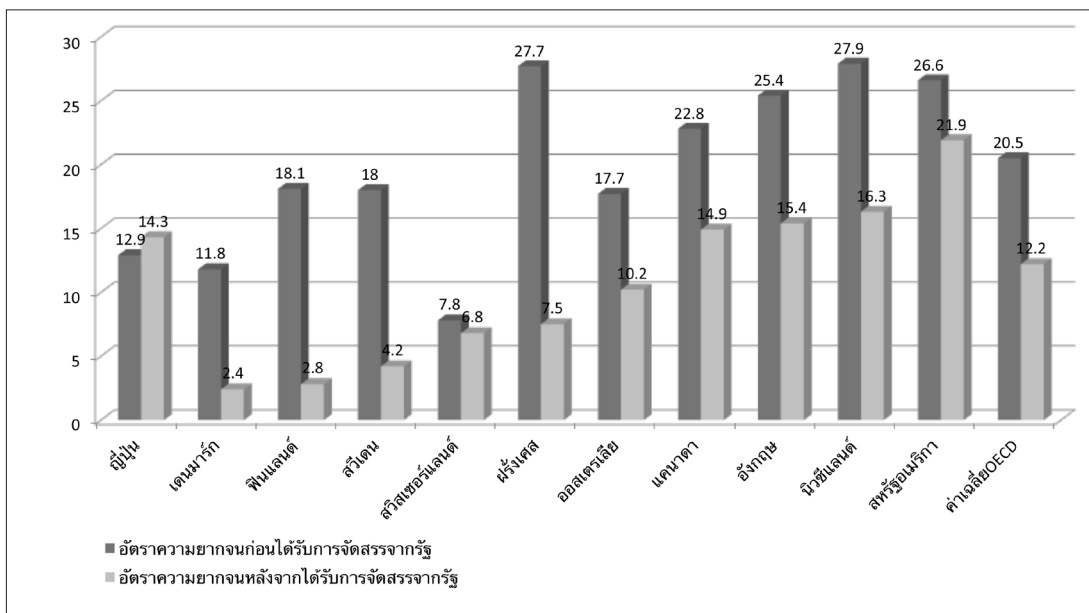
เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในยุโรปหรืออเมริกาแล้ว ญี่ปุ่นนั้นถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีอัตรา

การตกงานต่ำ รวมถึงคำกล่าวที่ว่า “ประชากรในประเทศส่วนใหญ่อยู่ในชนชั้นกลาง” ได้ฝังลึกอยู่ในสังคมญี่ปุ่นมาเป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้เองทำให้ทั้งรัฐบาลและผู้คนในสังคมต่างไม่ให้ความสนใจต่อปัญหาความยากจน แต่พบความจริงที่ว่าอัตราความยากจนของญี่ปุ่นสูงเมื่อเทียบกับประเทศใน OECD อื่นๆ ตั้งแต่ช่วงปีทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา แต่กลับไม่มีมาตรการใดๆ ออกมารองรับ

หากจะพิจารณาจากการจัดสรรเงินของภาครัฐในการช่วยเหลือประชาชนนั้นแต่ละประเทศจะมีมาตรการช่วยเหลือในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการนำเอาเงินภาษีที่รัฐเก็บได้จากรายได้ของประชาชน การจ่ายเงินค่าประกันสังคมต่างๆ มาจัดสรรเป็นเงินช่วยเหลือคืนกลับไปสู่ประชาชนในรูปของเงินอุดหนุนต่างๆ เช่น เงินอุดหนุนค่าเลี้ยงดูบุตร เงินบำนาญผู้สูงอายุ เป็นต้น แต่จากการศึกษาเรื่องอัตราความยากจน

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนได้รับเงินจัดสรรกับหลังจากที่ได้รับเงินจัดสรรแล้วของ 11 ประเทศใน OECD ในปี 2007 (แผนภูมิที่ 1) พบว่ามีเพียงญี่ปุ่นประเทศเดียวที่มีอัตราส่วนความยากจนเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับการจัดสรรเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลแล้วคือจาก 12.9% เพิ่มขึ้นเป็น 14.3% และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในยุโรปเหนืออย่างฟินแลนด์ พบว่ามีอัตราความยากจนก่อนที่จะได้รับเงินจัดสรรจากรัฐอยู่ที่ 18.1% ซึ่งสูงกว่าญี่ปุ่น แต่หลังจากที่ได้รับเงินจัดสรรแล้วอัตราความ

ยากจนก็ลดลงอย่างมากเหลือเพียงแค่ 2.8% หรืออย่างฝรั่งเศสพบว่ามียอดความยากจนก่อนการได้รับเงินจัดสรรสูงกว่าญี่ปุ่นมากถึง 27.7% แต่พอได้รับเงินจัดสรรต่างๆ จากรัฐแล้ว อัตราความยากจนก็ลดลงมากจนต่ำกว่าญี่ปุ่น และจากผลการสำรวจนี้แสดงให้เห็นว่าระบบการจัดสรรเงินภาษีของญี่ปุ่นไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาความยากจนภายในประเทศแต่กลับยิ่งทำให้สถานการณ์ความยากจนในประเทศรวมถึงสถานการณ์ความยากจนของเด็กเลวร้ายลง

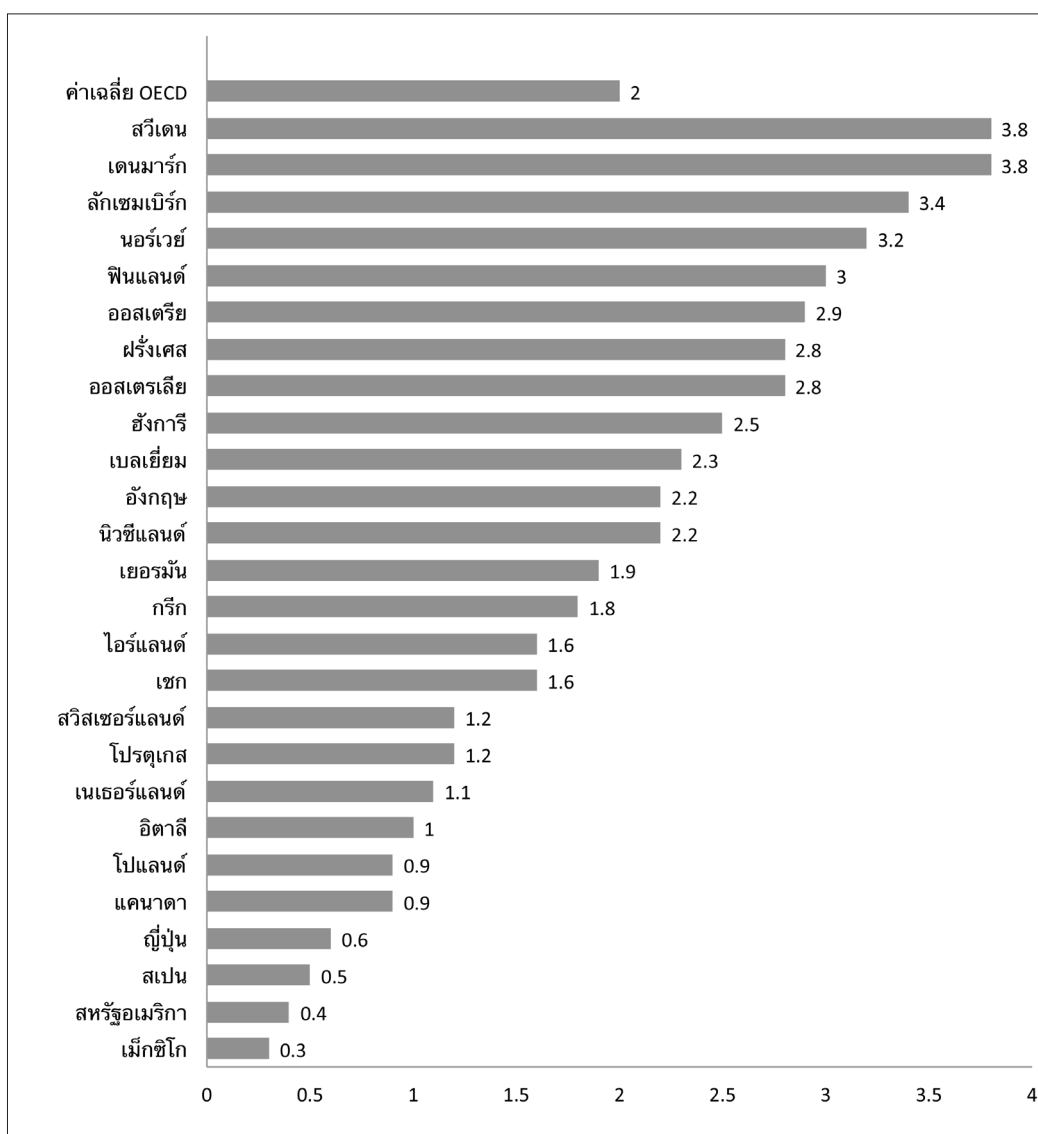
แผนภูมิที่ 1 อัตราส่วนความยากจนก่อนได้รับการจัดสรรจากรัฐและหลังจากที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐ (เปรียบเทียบระหว่าง 11 ประเทศหลักใน OECD รวมกับค่าเฉลี่ยของ OECD) (ปี 2007)

ที่มา: Yamano, 2008, p. 45

เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนของรายจ่ายทางสังคมที่เกี่ยวกับครอบครัวของภาครัฐ³ ต่อ GDP ซึ่ง OECD ได้ทำการสำรวจในปี 2004 (แผนภูมิที่ 2) แล้วพบว่าญี่ปุ่นมีอัตราส่วนของรายจ่ายทางสังคมที่เกี่ยวกับครอบครัวซึ่งรัฐบาลช่วยอุดหนุนต่ำมาก

เพียง 0.6% รองจากเม็กซิโก สหรัฐอเมริกา และ สเปน เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลญี่ปุ่นจ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือประชาชนเป็นอัตราส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้วใน OECD อื่นๆ

³ รายจ่ายทางสังคมที่เกี่ยวกับครอบครัว คือ เงินที่รัฐบาลจ่ายให้ประชาชนเพื่อใช้ในครอบครัว เช่น เงินอุดหนุนในการเลี้ยงดูเด็ก เงินช่วยเหลือเมื่อตอนคลอดบุตร และเมื่อตอนลาเพื่อเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น

แผนภูมิที่ 2 อัตราส่วนของรายจ่ายทางสังคมที่เกี่ยวกับครอบครัวของภาครัฐต่อ GDP (เปรียบเทียบ 26 ประเทศใน OECD) (ปี 2004)

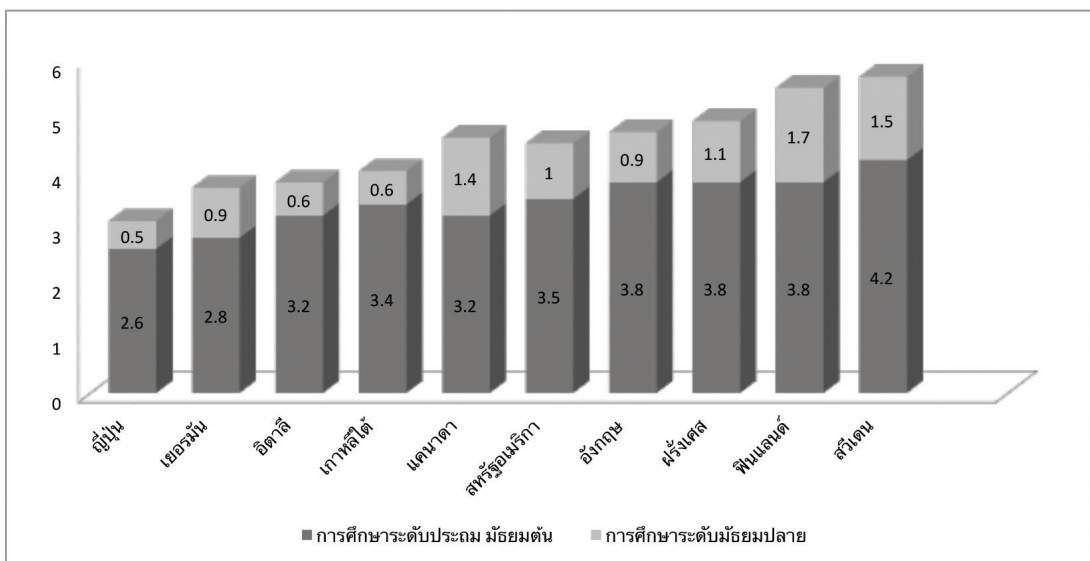
ที่มา: Yamano, 2008, p. 49

สำหรับในด้านการศึกษานั้น เมื่อพิจารณาจากข้อมูลของ OECD ในปี 2008 เรื่องเงินอุดหนุนด้านการศึกษาของภาครัฐ (แผนภูมิที่ 3) พบว่าญี่ปุ่นมีอัตราส่วนของรายจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการ

ศึกษาอยู่ที่เพียงแค่ 3.4% ต่อ GDP ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศในยุโรปเหนืออย่างฟินแลนด์หรือสวีเดนพบว่ารัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการศึกษาสูงถึง 5-7% หรือแม้แต่ประเทศที่มีอัตราความยากจน

ในเด็กสูงกว่าญี่ปุ่นอย่างสหรัฐอเมริกากลับให้เงินช่วยเหลือในด้านการศึกษามากกว่าญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าในเรื่องการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการศึกษาของญี่ปุ่นนั้นอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ และหากดูลงไปรายละเอียดจะเห็นว่า การจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการศึกษาทั้งในระดับประถม มัธยมต้น (2.6%) และระดับมัธยมปลาย (0.5%) ก็อยู่ในระดับต่ำที่สุดด้วยเช่นกัน นอกจากนั้นแล้วการจ่ายเงินอุดหนุนด้าน

การศึกษาในกรณีของญี่ปุ่นนั้น โดยมากมักจะอุดหนุนไปที่หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษา มีน้อยมากที่จะช่วยเหลือไปที่เด็กโดยตรง และส่วนใหญ่แล้วจะเป็นระบบการให้กู้ยืมเงิน ซึ่งหลังจากที่จบการศึกษาแล้ว นักเรียนจะต้องเป็นผู้ใช้เงินคืนให้กับรัฐบาลโดยตรง สำหรับนักเรียนที่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายนั้นส่วนใหญ่แล้วครอบครัวจะต้องเป็นผู้แบกรับภาระทั้งหมดไว้เอง

แผนภูมิที่ 3 อัตราส่วนของการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการศึกษาของภาครัฐต่อ GDP (ปี 2008)

ที่มา: Yamano, 2008, p. 78

และหากพิจารณาจากร่องการจ่ายเงินค่าเบี้ยยังชีพ (生活保護) ซึ่งเป็นอีกหนึ่งความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการของภาครัฐก็พบข้อมูลที่น่าสนใจว่า ญี่ปุ่นมีอัตราการจ่ายเงินค่าเบี้ยยังชีพในปีงบประมาณ 2012 เพียง 1.6% ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ เช่น อังกฤษ 9.27% (ปี 2010) เยอรมัน 8.2% (ปี 2009) ฝรั่งเศส 5.7% (ปี 2010) สวีเดน 4.5% (ปี 2009) (NHK, 2012)

จากมาตรการด้านการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ของรัฐบาลญี่ปุ่นที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนี้ ไม่ได้ทำให้ความยากจนในประเทศลดน้อยลงแต่กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเรื่องนี้ถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลต้องหันกลับมาทบทวนมาตรการในการแก้ปัญหาอย่างจริงจังต่อไป

7. บทสรุป

ประเทศอังกฤษมีอัตราส่วนของเด็กยากจนสูงขึ้นถึงประมาณ 8% ตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 จนมาถึงปี 2000 มีตัวเลขของเด็กยากจนสูงถึง 15.4% แต่หลังจากที่นายกรัฐมนตรีโทนี แบลร์ ได้ออกประกาศกำจัดความยากจนในเด็กให้หมดสิ้นไป หน่วยงานต่างๆ ของรัฐต่างหันมาให้ความสนใจและร่วมกันหามาตรการการแก้ไขปัญหาความยากจนในเด็กอย่างเอาใจจริงเอาใจส่งผลให้สามารถช่วยเหลือเด็กกว่า 7 แสนคนให้พ้นจากสภาพยากจนได้ในระยะเวลาเพียง 5 ปี เด็กยากจนในอังกฤษส่วนมากจะใช้ชีวิตอยู่กับพ่อแม่ที่ไม่ได้ทำงาน ดังนั้น มาตรการในการแก้ปัญหาจึงเน้นที่การหางานให้กับพ่อแม่ของเด็กเป็นหลัก ร่วมด้วยกับการแก้ไขปัญหาเรื่องค่าแรงขั้นต่ำ เพิ่มบริการสถานรับดูแลเด็ก สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อกับการเลี้ยงดูบุตรควบคู่ไปกับการทำงานให้พ่อแม่ นอกจากนี้ยังมีนโยบายลดหย่อนภาษี และให้เงินอุดหนุนแก่ครอบครัวที่มีฐานะยากจน ด้วยมาตรการทั้งหลายเหล่านี้ส่งผลให้เด็กที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่ไม่ได้ทำงานมีอัตราส่วนลดลงจาก 18.4% ในปี 1997 ลงมาอยู่ที่ 15.3% ในปี 2006 (Yamano, 2008, pp. 251-252)

ในกรณีของประเทศเดนมาร์กสามารถเลิกจ้างแรงงานที่เกินความจำเป็นได้ทุกเมื่อ แต่แรงงานที่โดนให้ออกจากงานจะได้รับเงินค่าประกันการตกงานจำนวนมาก นอกจากนั้นที่เดนมาร์กยังมีระบบที่ว่าหากทำงานในประเภทเดียวกันจะได้รับเงินเดือนเท่ากัน และเงินเดือนจะไม่ขึ้นแม้จะทำงานที่เดียวติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน สิ่งที่สำคัญคือการฝึกฝนทักษะในการทำงาน ดังนั้น การตกงานจึงถือเป็นโอกาสที่ดีในการเพิ่มทักษะให้กับตัวเอง อีกทั้งในประเทศยังมีสถานที่ฝึกอาชีพที่สามารถเข้า

รับการฝึกอบรมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายอยู่หลายแห่ง นอกจากนั้นในกรณีที่คลอดบุตรจะมีระบบที่เลี้ยงมาเยี่ยมที่บ้านเป็นประจำ เมื่อเด็กอายุ 6 เดือนถึง 3 ขวบจะได้รับสิทธิเข้าเนอร์สเซอรี่ฟรี ซึ่งที่เดนมาร์กประชาชนรับภาระเสียภาษีและเงินค่าประกันสังคมให้กับรัฐถึงกว่า 70% ของเงินเดือน จึงมีระบบสวัสดิการที่สูงมากเช่นนี้ (Nakatani, 2008, pp. 341-342)

ในส่วนของผู้ป่วนนั้น ความยากจนในเด็กมีสาเหตุใหญ่มาจากความยากจนของพ่อแม่ วิธีแก้ไขที่ดีที่สุดคือแก้ไขที่สาเหตุนั้น แต่ที่ญี่ปุ่นมีสภาพการจ้างงานต่างจากอังกฤษ คือ 1 ใน 3 ของจำนวนแรงงานในญี่ปุ่นปัจจุบันเป็นแรงงานแบบไม่ประจำ ซึ่งเรื่องนี้เป็นผลมาจากนโยบายในการที่จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานให้กับภาคธุรกิจของรัฐบาลญี่ปุ่น และที่ญี่ปุ่นก็ไม่เหมือนกับเดนมาร์กถึงแม้ทำงานประเภทเดียวกัน แต่ถ้าเปรียบเทียบกับแรงงานแบบประจำแล้วแรงงานแบบไม่ประจำถือว่ามียาได้และสวัสดิการที่ต่ำกว่ามาก ส่วนแรงงานแบบไม่ประจำในภาคอุตสาหกรรมยังไม่มีความมั่นคงเนื่องจากมีความเสี่ยงสูงที่จะโดนเลิกจ้างตามสภาพเศรษฐกิจ ถ้าหากนโยบายด้านการจ้างงานของประเทศยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไป ปัญหาความยากจนของเด็กก็คงไม่มีวันแก้ไขได้ รัฐบาลต้องหันมาเอาใจจริงเอาใจจังกับการแก้ปัญหาความยากจนในประเทศ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่ให้เงินช่วยเหลือแต่ต้องแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุทั้งในเรื่องการจ้างงานที่มั่นคง และการให้ความช่วยเหลือในทางที่เอื้อต่อแม่ที่เลี้ยงลูกคนเดียว เพื่อให้เด็กที่ตกอยู่ในสภาพยากจนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้เท่าเทียมกับเด็กทั่วๆ ไป เพื่อที่เด็กเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

- Abe, Aya. (2008). *Kodomo No Hinkon: Nihon no Fukōhei o Kangaeru*. Tokyo: Iwanami Shinsho. (in Japanese)
- Iwata, Masami. (2007). *Gendai No Hinkon: Wākingupua / Hōmurēsu / Seikatsuhogo*. Tokyo: Chikuma Shinsho. (in Japanese)
- Kobayashi, Mitsue. (2009). *Kakusa to Kodomo no Sodachi~Katei no Keizai Jōkyō ga Ataeru Eikyōi*. Rippō to Chōsa 2009.11 No.298. (in Japanese)
- Nakatani, Iwao. (2008). *Shihonshugi wa Naze Jikaishitanoka*. Tokyo: Shūeisha. (in Japanese)
- Ōsawa, Machiko. (2010). *Nihongata Wākingupua No Honshitsu*. Tokyo: Iwanami Shoten. (in Japanese)
- Utsunomiya Kenji & Yuasa Makato. (2009). *Hakenmura Naniga Towareteirunoka*. Tokyo: Iwanami Shoten. (in Japanese)
- Yamano, Ryōichi. (2008). *Kodomo No Saihinkoku: Nihon~Gakuryoku, Shinshin, Shakai ni Oyobu Shoeikyō*. Tokyo: Kōbunsha Shinsho. (in Japanese)
- Kodomo ōen Tayori. (2013). *Kodomo no Hinkon Ritsu*. Retrieved from <http://www.kodomoouen.com/questionnaire/08.html>
- Kodomo no Hinkon. (n.d.). *Kodomo no Hinkon*. Retrieved from <http://www.tiki.ne.jp/~enkoji/kodomonohinkon.htm>
- Ministry of Health, Labour and Welfare. (2010). *Hinkon Ritsu no Jōkyō*. Retrieved from <http://www.mhlw.go.jp/toukei/saikin/hw/k-tyosa10/2-7.html>
- Measuring child poverty. (2012). *Senshinkoku no Kodomotachi no Hinkon*. Retrieved from http://www.unicef.or.jp/library/pdf/labo_rc10.pdf
- NHK. (2012). *Shiten Ronten [Kodomo no Hinkon Nihon no Genjō wa]*. Retrieved from <http://www.nhk.or.jp/kaisetsu-blog/400/122784.html>

